

SLOVENŠČINA

RAZLAGE IN VAJE ZA BOLJŠE OCENE V PETEM RAZREDU

Dragica Kapko, Nevenka Drusany in Nana Cajhen

5

ZNAM
ZAVEČ

ZBIRKA ZNAM ZA VEČ

Slovenščina 5

Razlage in vaje za boljše ocene v petem razredu

Avtorice: Dragica Kapko, Nevenka Drusany, Nana Cajhen

Ilustracije: Marta Bartolj

Fotografije: Istockphoto

knjigarna.com

Vse knjige in dodatna gradiva Založbe Rokus Klett
dobite tudi na naslovu www.knjigarna.com.

Prva izdaja: 2009

© 2009 Založba Rokus Klett, d. o. o. Vse pravice pridržane.

Brez pisnega dovoljenja založnika so prepovedani reproduciranje, distribuiranje, javna priobčitev, predelava ali druga uporaba avtorskega dela ali njegovih delov v kakršnem koli obsegu in postopku, kot tudi fotokopiranje, tiskanje ali shranitev v elektronski obliki. Tako ravnanje pomeni, razen v primerih od 46. do 57. člena Zakona o avtorskih in sorodnih pravicah, kršitev avtorske pravice.

Založba Rokus Klett, d. o. o.
Stegne 9 b
1000 Ljubljana
Telefon: (01) 513 46 00
Telefaks: (01) 513 46 99
E-pošta: rokus@rokus-klett.si
www.rokus-klett.si

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

811.163.6(075.2)(076)

KAPKO, Dragica
Slovenščina 5 : razlage in vaje za boljše ocene v petem razredu
/ Dragica Kapko, Nevenka Drusany in Nana Cajhen ; [ilustracije
Marta Bartolj ; fotografije Istockphoto]. - 1. izd., 1. ponatis. -
Ljubljana : Rokus Klett, 2010. - (Zbirka Znam za več)

ISBN 978-961-209-901-5
1. Drusany, Nevenka 2. Cajhen, Nana
249768960

Kazalo

Pismo	4
Čestitka, voščilo	8
Obnova	11
Pripovedovalno besedilo	15
Definicija pojma	20
Opis rastline	22
Opis predmeta	27
Opis ljudskega običaja	30
Novica	33
Anketa	37
Jedilni list	41
Glas, črka, zlog	44
Sopomenke	47
Protipomenke	49
Nadpomenke, podpomenke	51
Večpomenke, enopomenke	54
Časovno razmerje	57
Vzrok, posledica, namen	61
Samostalnik	65
Pridevnik	71
Zemljepisna lastna imena	74
Štvarna lastna imena	78
Deljenje besed	81
Rešitve	83

Pismo

1 Preberi besedilo.

Ljubljana, 4. 9. 2009

Draga Ana!

Ko pogledam na prazen stol poleg sebe, mi je hudo. Hudo mi je, ker si bolna, ker nimam s kom klepetati, ker moram sama hoditi domov, ker sem sama. Želim, da bi kmalu okrevala. Škoda, da ne moreva klepetati po telefonu; prihodnji teden bo popravljen, tako da se bova lahko slišali.

Danes je bil prvi šolski dan. Imeli smo samo tri ure: telo, mato in slovo. Pri teli smo igrali med dvema, dečki proti deklicam. Lahko si misliš, kdo je zmagal. Učiteljica nam je pri slovi pokazala nov delovni zvezek in nam že dala domačo nalogo. Ob sličicah, ki ti jih prilagam, moramo napisati besedilo. Taka naloga mi je ful všeč.

Pij veliko čaja in ne glej preveč TV, da boš čim prej zdrava.

Živijo!

Nina

2 Besedilo je

a) vabilo.	c) voščilo.
b) opravičilo.	č) pismo.

Kdo je pošiljatelj? _____

Kdo je naslovnik? _____

3 Zakaj je Nini hudo? _____

4 Katere predmete so imeli prvi šolski dan? _____

Kaj so delali pri telovadbi? _____

Katero nalogo so dobili pri slovenščini? _____

Katerih besed tvoja mama/babica ne bi uporabila? _____

Kako bi rekla ona? _____

5 Iz Nininega pisma prepisi v preglednico naslednje podatke.

KRAJ IN ČAS PISANJA	
NAGOVOR	
POZDRAV	
PODPIS	

6 Poveži.

Če za nagovorom napišeš klicaj, začneš besedilo

z malo začetnico.

Če za nagovorom napišeš vejico, začneš besedilo

z veliko začetnico.

7 Napiši klicaj ali vejico.

Dragi Janez Že dolgo se ti nisem oglasil ...	Dragi Janez že dolgo se ti nisem oglasil ...
---	---

8 Prečrtaj neustrezne nagovore in pozdrave.

NASLOVNIK	NAGOVOR	POZDRAV
sestra	Draga moja! Spoštovana Bojana! Ljuba Bojana! Bojana! Predraga sestrica!	Čao Lepo vas pozdravljam. Pa pa Adijo Živijo
ravnatelj gospod Fink	Spoštovani! Ljubi Fink! Spoštovani gospod! Dragi ravnatelj! Fink!	S spoštovanjem Lepo Vas pozdravljam. Zbogom Lep pozdrav Adijo

9 Katero pismo je namenjeno množici ljudi?

A

B

a) Pismo na sličici A.

b) Pismo na sličici B.

Komu je namenjeno drugo pismo? _____

10 Poveži.

Pismo, namenjeno eni osebi ali manjši skupini ljudi, je

zasebno pismo.

Pismo, namenjeno množici ljudi, je

javno pismo.

11 S križcem (x) označi, ali gre za zasebno ali javno pismo.

NAGOVOR	ZASEBNO	JAVNO
Dragi ljubitelji tenisa!		
Spoštovana gospa učiteljica!		
Dragi dedek!		
Spoštovani gledalci in gledalke!		

12 Popravi.

Draga mama.

Višnja Gora, 2009

Novo mesto 12. 9. 2009

Celje, 1. 2 2009.

Čestitka, voščilo

1 Preberi naslednji besedili.

A

Celje, 30. junija 2009

Draga Ana!

Zelo sem se razveselila tvojega odličnega uspeha ob koncu 5. razreda. Zanj ti čestitam. Upam, da ti bom kmalu lahko to tudi ustno povedala. Rada te imam.

Tvoja babi

B

Celje, 12. 12. 2009

Draga Ana,

ob tvojem rojstnem dnevu ti želim vse lepo in dobro. V mislih sem na praznovanju s teboj.

Tvoja babi

2 Dopolni z besedo voščilo/čestitka in svojo rešitev utemelji.

Besedilo A je _____, saj _____

Besedilo B je _____, saj _____

3 Kdo je naslovnik v obeh besedilih? _____

Kdo je sporočevalec? _____

Ob kateri priložnosti je nastalo besedilo A? _____

Ob kateri pa besedilo B? _____

Kdaj je babica napisala čestitko? _____

Napiši kraj pisanja obeh besedil. _____

Kako je babica nagovorila Ano? _____

Katero ločilo je za nagovorom napisala v čestitki? _____

Ali je čestitko začela z veliko ali malo začetnico? _____

Zakaj je voščilo začela z malo začetnico? _____

Z voščilom izraziš lepe želje za prihodnost,
s čestitko pa priznanje za dosežek.

4 Preberi še naslednji besedili.

C

Spoštovani gospod pisatelj!

Ljubljana, 3. 4. 2009

Čestitamo Vam ob izidu nove uspešnice Na robu mesta. Z veseljem jo bomo brali.

Učenci OŠ Vrba

Č

Spoštovana gospa učiteljica!

Bled, 29. decembra 2009

V letu, ki prihaja, Vam želim veliko zdravja in uspehov ter zadovoljstva pri delu z našimi otroki.

Alenka Kos

5 V besedilih C in Č podčrtaj sporočevalca in obkroži naslovnika.

Napiši kraja pisanja. _____

Katero besedilo je bilo napisano prej? C Č

Katero besedilo je čestitka? C Č

Ob katerem dogodku je napisana čestitka? _____

Ali sta sporočevalec in naslovnik v enakem družbenem položaju? DA NE

Kako je nagovorjen naslovnik v besedilu C? _____

Ali sporočevalec naslovnika v besedilih C in Č tika ali vika? _____

Kako se je podpisal sporočevalec v besedilu Č?

- a) Samo z imenom.
- b) Samo s priimkom.
- c) Z imenom in priimkom.
- č) Z vzdevkom.

Neuradna voščila in čestitke izrekaš sorodnikom in prijateljem, dobrim znancem (jih navadno tikaš, podpišeš se le z imenom), **uradna** pa osebam, ki jih ne poznaš dobro (jih tudi vikaš, podpišeš se z imenom in priimkom).

6 Poveži.

Besedili A in B sta neuradni.

Besedili C in Č sta uradni.

7 Naslednje nagovore in podpise napiši na ustrezno mesto v preglednici.

Dragi Jože!	Matic!	Tvoja punčka
Ljuba tetka!	Spoštovani gospod učitelj!	Aleks
Spoštovana gospa Urh!	Pepe	Starši 5. b
Učenka Marija Strmole!	Jolanda Jug	Vanja Vadnal

URADNI NAGOVOR	NEURADNI NAGOVOR	URADNI PODPIS	NEURADNI PODPIS